

soboj: „Poiščimo si kneza, kateri bi vladal z nami in nam prav sodil.“ Soglasni so in pošljejo poslance za morje k Varéškemu plemenu, kateremu je bilo ime Rusi. Poslanci pridejo k Rusom in jim rekó: Zemlja naša je velika in obila, a redú nij v njej, pridite knežit k nam in vladat nam.“ Odpravijo se trije ruski knezi, trije bratje, Rurik, Sineus in Truvor, s svojimi sorodniki in vsem plemenom ruskim. Starejši izmej bratov, Rurik, naseli se v Novem gradu, drugi, Sineus, na Belem jezeru, tretji, Truvor, v Izborsku. Od tega časa se je jela zemlja imenovati ruska.

Ker se je tedaj rusko carstvo začelo 862. leta, praznovali so Rusi 1862. leta tisočletni obstanek in postavili spomenik ravno v Vélíkem Novem gradu. Za dve leti sta Sineus in Truvor umrla. Rurik je začel knežiti sam in razdajati mesta svojim ljudem. Dva od Rurikovih bojarjev dobíta od kneza povelje, da odveslata na Carigrad; ime jima je Askold in Dir; s sorodniki svojimi ploveta po Dnepru nizdolu. Jadraje po Dnepru ugledata na gori mesto in vprašata prebivalce: Čegavo je mestce? Odgovoré jima prebivalci: „Bili so tukaj trije bratje: Kij, Šček in Horiv, ter so sezidali to mesto, a potem umrli; a mi stanujemo tukaj in plačujemo davek Kozarjem. Askold in Dir ostaneta v Kijevu, zbereta okrog sebe mnogo Varégov in začneta vladati Poljanom, a Rurik je knežil v Novem gradu.

Leta 866. gresta Askold in Dir na Grke, katerim vlada car Mihael. Mihael je na vojski, a doživši poročilo, da Rusi gredo na Carigrad, vrne se; a Rusi so uže priveslali v carigradsko pristanišče in obsedli mesto z 200 možmi, da je car jedva prodrl v svojo stolicó. Vso noč je molil s patrijarhom v cerkvi Vlahernske Matere Božje, a potem so s petjem nesli obleko Matere Božje iz cerkve in jo potopili. Tiho morje se nanadoma vznemiri, burja vstane in valovi vržejo na breg poganske ladje. Zdaj se zaženó Grki na Askoldove vojake in jih tako steró, da se malokdo vrne domóv. Iz tega časa je zložena cerkovna pesen, katera se še zdaj poje, kadar Bog pomaga nadvladati sovražnika.

Priredopisno - natoroznansko polje.

Kuhinjska sol.

Kuhinjska sol se dobiva v avstrijsko-ogrskej monarhiji, našej občeji domovini, v neizmerno velikih zalogah. Dobiva se popolnem čista v podobi trdega kámena, ki jo kopljejo in lomijo rudokopi kakor kako drugo rudo — kaméná sol — ali je pa zmešana z glino in družimi zemljeninami, tér jo je treba v vodi raztopiti. V ta namen izkopljejo v solnatem rudniku velike prostore, v katere se napelje sladka voda, ki raztáplja sol v sebi, a glina se na dno seséda. Ta voda, ki se je s sólijo napojila, imenuje se slanica (slana voda) in treba jo je od solí odločiti.

Da se voda od solí odloči in se trda, suha sol dobi, treba je umeteljno narejenih naprav, ki se solíne imenujejo. V solinah se voda slanica izpusti v velike, železne in plósko izdelane konve. Pod konve se potlej toliko časa kuri, da voda vré in izpuhtí, ter na dnu sama sol ostane. Izvarjeno sol vzamejo iz konev, očistijo jo, naredé v kosove in denejo v zeló zakurjene sobe, da se osuší.

A ne samo v zemlji, nego tudi iz morske vode se dobiva sol. Na nizkih in vročih morskih bregovih se napelje slana morska voda v plitke, ravne in široke jame, ki se gredice imenujejo. Solčna gorkota in gorki vetrovi vodo izpuhtevajo, a sol se na dno seséda. Ko vsa voda izpuhti, napelje se druga, in to se ponavlja po več tednov, časi tudi po več mesecev, dokler debela solnata skorja gredic ne prekrije. Ta sol se imenuje morska sol in ni nikoli tako čista, kakor óna, ki se pridobiva iz solín.

Znano je vsem, da se sol rabi v kuhinji. Sol dela jedí okusne, ter brani da meso ne zadáhne in se ne izpridi. Manj čisto sol pokladamo živini; a maleu (gipsu) primešana sol povekšuje rodovitost zemlje.

V avstrijsko-ogerskeje monarhiji so največji zakladi solí v Galiciji pri Vielički in Bohniji, v gorenjej Avstriji in na Štajerskem, dalje na Salcburškem, Tirolskem, Ogrskem in Sibinjskem (Sedmograškem).

Ivan T.

Razne stvari.

Trdo vezani „Vrtci“ od poprejšnjih let se še dobé po naslednjej ceni:

Vrtec od 1874. leta za 1 gld.	80 kr.
Vrtec „ 1875. „ „ 2 „ — „	
Vrtec „ 1876. „ „ 2 „ — „	
Vrtec „ 1877. „ „ 2 „ 20 „	
Vrtec „ 1878. „ „ 2 „ 60 „	

„Vrtca“ od 1871. 1872. in 1873. leta nemamo več.

Gledališke igre za slovensko mladino. Prvi zvezek, obsezajóć igro: „Star vojak in njegova rejenka,“ dobiva se za 18 kr.

„Dragoljubi,“ zbirka poučnih pripovedek za slovensko mladino pridejo koncem meseca marca na svitlo in stojé trdo vezani v platnenem hrbtu 40 kr.

Uredništvo „Vrtčevo“.

ZVON.

lepoznanski list s podobami, V. tečaj. Izhaja po dvakrat na mesec, vsaka številka z izvirno podobo; „galerija slovenskih pesnikov“ z životopisi; pesni, povesti, zgodovinski, naravoslovni, lepoznanski in drugi spisi.

Naročnina 5 gld. za vse leto; 2 gld. 50 kr. za pol leta.

Naslov: Redakzion des

„Zvon,“

Wien, Währing, Herrengasse 74.

Prošnja.

Prvo število „Vrtčevo“ razposlali smo na ogled vsem našim starim gg. naročnikom, pa tudi nekaterim takim gospodom in prijateljem naše slovenske mladine, ki do sih dob še niso bili naročeni na „Vrtec.“ Kdor se na naš list ne more naročiti, prosimo ga uljudno, da nam prvi list vrne pod ravno tem ovitkom, pod katerim ga je prejel. Z naročnino naj se vsak podviza, ker se bomo s prihodnjim listom ravnali le po številu naročnikov.

„Vrtec“ stoji za vse leto 2 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr. V najboljše nadi, da nas prijatelji slovenske mladine ne zapusté pri našem zelo težavnem in požrtovalnem podvzetji, želimo vsem skupaj srečno in veselo novo leto. Bog!

Uredništvo „Vrtčevo,“

v Lingarjevih ulicah, hiš. štev. 1.

Denašnjemu listu je priložena muzikalna priloga.

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač (Eger) v Ljubljani.